FORSLAG TIL FORVALTNINGSMÅL FOR LOFOTEN - BARENTSHAVET

Nedenfor følger Faggruppens forslag til forvaltningsmål.

Målsettingene er delt inn i tre nivåer. Nivå to og tre er delt inn tematisk.

Nivå 1 - visjon

Lofoten og Barentshavet skal bestå som et rent og rikt havområde hvor næringsvirksomhet skal bidra til langsiktig verdiskapning for det norske samfunnet innenfor rammene av bærekraftig bruk av ressursene.

Nivå 2 – strategiske mål

Tema – biologisk mangfold

Området skal forvaltes slik at mangfoldet i økosystem, naturtyper og arter bevares. Artene skal forekomme i levedyktige bestander med det genetiske mangfoldet som er nødvendig for at de skal opprettholdes og utvikle seg.

Tema – samfunnsøkonomiske mål for verdiskaping

Det skal legges til rette for næringsvirksomhet som er tilpasset naturgrunnlaget og er lønnsom i et langsiktig perspektiv.

Tema - forurensning

Konsentrasjonen av helse- og miljøfarlige stoffer skal ned mot bakgrunnsnivå for naturlig forekommende stoffer og ned mot null for menneskeskapte forbindelser.

Tema – miljørisiko – akutt forurensning

Risikoen for miljøskade og andre ulemper som følge av akutt forurensning skal ligge på et så lavt nivå som mulig.

Nivå 3 – forvaltningsmål (resultatmål)

De målformuleringene som er foreslått nedenfor er å anse som generelle målsettinger for hele området. I enkelte delområder kan det gjelde særskilte bestemmelser og målsettinger (for eksempel ved Svalbard inklusive Bjørnøya). I disse områdene kommer forvaltningsmålene som et supplement, og er ikke ment å erstatte eksisterende bestemmelser og målsettinger.

Under enkelte av de foreslåtte forvaltningsmål gis det en nærmere tidfesting, samt forankring i politiske dokument eller vedtak.

Tema – biologisk mangfold

1. Næringsvirksomhet skal ikke skade økosystemets funksjon, struktur, produktivitet og dynamikk.

   ([1] Tapet av biologisk mangfold skal stanses innen 2010. Jfr. St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand)

2. Menneskeskapt spredning av organismer som ikke hører naturlig hjemme i økosystemene, skal unngås [1].

   ([2a] Det skal utarbeides en tverrsektoriell nasjonal strategi for fremmede arter i løpet av 2005, som bl. a skal inneholde utarbeidelse av en "svarteliste" over fremmede arter som truer eller kan true økosystemer, habitater eller arter og en utredning av økonomiske konsekvenser av fremmede arter i Norge. Jfr. St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand)

   ([2b] Håndteringen av ballastvann skal skje i tråd med "Ballastvannskonvensjonen" (IMO – 2004) fra 2016. Det skal være en overgangsperiode fra 2009 til 2016. Norge tar sikte på å ratifisere konvensjonen i løpet av 2005)

3. Et representativt utvalg marine naturtyper skal vernes for kommende generasjoner.

   ([3a] Tapet av biologisk mangfold skal stanses innen 2010. Jfr. St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand)

   ([3b] Det skal utarbeides handlingsplaner i perioden 2005-2010 for utvalgte naturtyper, artsgrupper og arter bl. a for korallrev, tareskog. Jfr. St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand)

4. Aktiviteter i truede marine naturtyper skal unngås. Aktiviteter i særlig verdifulle områder skal foregå på en slik måte at alle økologiske funksjoner opprettholdes.

   ([4] Tapet av biologisk mangfold skal stanses innen 2010. Jfr. St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand)

5. Truede arter skal opprettholdes på eller gjenoppbygges til livskraftige nivåer.

   ([5] Tapet av biologisk mangfold skal stanses innen 2010. Jfr. St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand)

Tema – samfunnsøkonomiske mål for verdiskaping

1. Uttak av levende marine ressurser skal være basert på langsiktige forvaltningsplaner som har føre var tilnærming og tar hensyn til hele økosystemets funksjon.

2. Det skal legges til rette for et lønnsomt uttak av levende marine ressurser i et langsiktig perspektiv.

3. Det skal legges til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv. Gjennom lete- og tildelingspolitikken skal industrien gis tilgang til riktig areal til rett tid for alle berørte interesser.

4. Næringsvirksomhet i området skal innrettes på en slik måte at den i størst mulig grad bidrar til en verdiskaping og sysselsetting i regionen.

[1] Forvaltningen av bestanden av kongekrabbe øst av Nordkapp reguleres gjennom en bilateral avtale med Russland.

5. Virksomhet i området skal bygge på en sameksistensmodell hvor ulike næringer tilpasses hverandre og hvor næringsvirksomheten tilpasses miljøet.

Tema - forurensning

1. Operasjonelle utslipp av olje skal ikke medføre uakseptabel helse- eller miljøskade. Ved fastsettelse av akseptnivå skal det legges til grunn at miljøkvaliteten i Barentshavet skal opprettholdes [2].

2. Utslipp og bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier skal stanses eller reduseres og operasjonelle utslipp av andre stoffer skal ikke føre til redusert miljøkvalitet [3].

> *([2a] Utslipp av enkelte nærmere definerte miljøgifter skal stanses eller reduseres vesentlig innen 2000, 2005 og 2010. Jfr. St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.)*
>
> *([2b] Utslipp og bruk av kjemikalier som utgjør en alvorlig trussel mot helse og miljø skal kontinuerlig reduseres i den hensikt å stanse utslippene innen en generasjon – dvs. innen 2020. Jfr. St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand)*

3. Utslipp av radioaktive stoffer og risiko for utslipp som kan føre til forurensning av norsk miljø skal reduseres.

> *([3] Utslippene av radioaktive stoffer skal reduseres vesentlig frem til 2020. Innen da skal konsentrasjon av kunstige radioaktive stoffer i miljøet være null. Dessuten skal konsentrasjon av naturlige radioaktive stoffer som stammer fra menneskers aktivitet være nær bakgrunn. Jfr. OSPAR's strategi fra kommisjonsmøte i 2003 (referanse 2003-21)*

4. Skade på naturmiljø forårsaket av avfall skal reduseres.

> *([4] Det tas sikte på at mengden avfall til gjenvinning skal være om lag 75 % i 2010. Jfr. St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand)*

5. Det skal ikke være utslipp til sjø fra boring – med unntak for borekaks fra topphull[4]. Det skal heller ikke være utslipp av produsert vann fra petroleumsvirksomhet ved normal drift.

Tema – miljørisiko – akutt forurensning

1. Virksomhet i området skal drives innenfor et høyt sikkerhetsnivå.

2. Skipstrafikk i området skal reguleres slik at faren for akutt forurensning minimeres.

3. Oljevernberedskapen skal styrkes i takt med endringer i virksomheten i området.

4. Atomberedskapen skal dimensjoneres for alle uønskede hendelser som kan påvirke området.

[2] I forhold til grenseverdier fastsatt i miljøkvalitetsmålene og den overordnede målsettingen om å bevare Barentshavet som et rent og rikt hav.
[3] I forhold til grenseverdier fastsatt i miljøkvalitetsmålene og den overordnede målsettingen om å bevare Barentshavet som et rent og rikt hav.
[4] Borekaks fra topphull kan normalt slippes ut under forutsetning av at utslippet ikke innholder stoffer med uakseptable miljøegenskaper og kun i områder hvor potensialet for skade på sårbare miljøkomponenter vurderes som lavt (jfr. St. meld. nr. 21 (2004-2005) kap. 6.3.1).

Tema – Kulturminne

1. Virksomheten i området skal ikke medføre at mangfoldet av kulturminner og kulturmiljøer reduseres. Kulturminnehensynene skal i størst mulig grad avklares forut for tiltak. Et representativt utvalg av kulturminner skal tas vare på i et langsiktig perspektiv.

> *([6a] Det årlige tapet av verneverdige kulturminner og kulturmiljøer som følge av fjerning, ødeleggelse eller forfall skal minimaliseres og skal innen år 2020 ikke overstige 0,5 % årlig. Jfr. St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.)*
>
> *([6b] Fredede og fredningsverdige kulturminner og kulturmiljøer skal være sikret og ha ordinært vedlikeholdsnivå i 2020. Jfr. St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.)*
>
> *([6c] Den geografiske, sosiale, etniske, næringsmessige og tidsmessige bredden i varig vernede kulturminner og kulturmiljøer skal bedres, og et representativt utvalg kulturminner og kulturmiljøer skal være fredet innen 2020. Jfr. St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.)*

VEDLEGG
FORSLAG TIL FORVALTNINGSMÅL FOR LOFOTEN - BARENTSHAVET

INNHOLD:

1. INNLEDNING
2. FORSLAG TIL FORVALTNINGSMÅL
3. FORHOLDET MELLOM FORSLAG TIL FORVALTNINGSMÅL OG STYRINGSDOKUMENTER
4. FORVALTNINGSMÅLENE RELATERT TIL PÅGÅENDE AKTIVITET I FORVALTNINGSOMRÅDET
5. TIDFESTING AV FORVALTNINGSMÅL

1. INNLEDNING

Faggruppa er ansvarlig for arbeidet med forvaltningsmål. For å bistå i dette arbeidet nedsatte faggruppa en egen arbeidsgruppe. Arbeidsgruppa ble i utgangspunktet sammensatt av deltakere som sitter i faggruppa og hvor alle delutredningene er representert:

Gunnar Sander	-	Norsk Polarinstitutt (NP)	-	Ytre påvirkninger
Ingolf Røttingen	-	Havforskningsinstituttet (HI)	-	Fiskeri
Roar Johansen	-	Kystdirektoratet (KYD)	-	Skipstrafikk
Jens Henning Koefoed	-	Sjøfartsdirektoratet (SD)	-	Skipstrafikk
Inger Helene Madland	-	Oljedirektoratet (OD)	-	ULB

Kystdirektoratet koordinerte gruppens arbeid. Jo Viljam Drivdal (Kystverket) ble tillagt denne oppgaven.
For å bistå i faglige spørsmål har SFT (Nina Mari Jørgensen), Direktoratet for naturforvaltning (Anne Langaas) og Statens strålevern (Inger Færevik) deltatt på et eller flere av arbeidsgruppens møter. Langaas og Færevik er faste medlemmer av faggruppa.

Arbeidet med forvaltningsmål er i praksis en avveining mellom miljøhensyn og næringshensyn. Forvaltningsmålene skal gi en god balanse mellom disse hensyn og arbeidet har naturlig nok avstedkommet mye diskusjon. En del av formuleringene er kommet frem som kompromisser mellom de ulike interessene.

2. FORSLAG TIL FORVALTNINGSMÅL

Det ble innledningsvis ikke lagt detaljerte føringer på arbeidet. Styringsgruppen har senere lagt enkelte føringer på arbeidet:

- Målformuleringer skal ikke inneholde tiltak/virkemidler.
- Ambisjonsnivået for miljøet i Barentshavet er ikke generelt høyere enn for andre havområder, men det er en viktig ambisjon å opprettholde en miljøtilstand som i utgangspunktet er bedre enn tilstanden i andre havområder.
- Det skal først og fremst fokuseres på målformuleringer som gjelder hele området. Det *kan* formuleres mål for delområder.

- Faggruppa har ikke hatt mandat til å gå ut over eksisterende mål slik det fremkommer i overordnede politiske føringer eller dokumenter på overordnet nivå. Dette presiseres i styringsgruppens møte 02.03.2005.

  Utdrag fra referat:
  "Konklusjon
  ……..
  2)Faggruppen gjør en ny gjennomgang av forvaltningsmålene (nivå 3) med sikte på å: 1) Sikre at målene ligger innenfor eksisterende mål og dokumenter på overordnet nivå, 2) Relatere forvaltningsmålene til pågående aktivitet innen utredningsområdet, 3) Om mulig tidfeste forvaltningsmålene, 4) Relatere forvaltningsmålene til miljøkvalitetsmål"

Arbeidsgruppa har utarbeidet forslag til forvaltningsmål på tre nivåer:
- Visjon (nivå 1)
- Strategiske mål (nivå 2)
- Forvaltningsmål (resultatmål) (nivå 3)

Etter tilbakemelding fra styringsgruppa er hovedvekten av arbeidet lagt på nivå 3 – Forvaltningsmål (resultatmål). For å få frem sammenhengen mellom mål på ulike nivå i målhierarkiet har vi også med mål på nivå 1 og 2, noe styringsgruppen også har åpnet for.

Arbeidsgruppa har valgt å dele inn målene tematisk i følgende kategorier:
- Biologisk mangfold
- Samfunnsøkonomiske mål for verdiskaping
- Forurensning
- Miljørisiko – akutt forurensning

3. FORHOLDET MELLOM FORSLAG TIL MÅL OG STYRINGSDOKUMENTER

I dette kapittelet gis en nærmere begrunnelse for de enkelte forslagene til målformuleringer på nivå 3 – forvaltningsmål (resultatmål) i forhold til Stortingsmeldinger og andre overordnede styringsdokumenter, jfr. notat fra styringsgruppa. I den grad forslaget til målformulering er hentet fra en eller flere Stortingsmeldinger eller et eller flere andre overordnede dokumenter gis det henvisninger til hvor dette finnes og hvordan målsettingen der er formulert.

De fleste målformuleringene i dette dokumentet har blitt omformulert for å bli tilpasset formålet – forvaltningsplan for Barentshavet. Eksempelvis har det betydd at vi har fjernet henvisninger til situasjoner som ikke gjelder marint og for dette havområdet. Det er også lagt vekt på å få språklig enkle og kortfattede formuleringer. Flere av formuleringene fremstår også som en "kompromissløsning" mellom de ulike interessene.

<u>Tema – biologisk mangfold</u>

1. Næringsvirksomhet skal ikke skade økosystemets funksjon, struktur, produktivitet og dynamikk.

   Det vises til St. meld. nr. 12 (2001-2002) Rent og rikt hav. I meldingen heter det blant annet: *"Regjeringen tar sikte på at det skal etableres helhetlige forvaltningsplaner for norske havområder som sikrer klare rammebetingelser for bruk og vern av kyst- og havområdene. Disse planene må ha bærekraftig utvikling som sentral målsetting, og forvaltningen av økosystemene må bygge på føre var – prinsippet og skje ut fra respekt for naturens tålegrenser. Viktige elementer vil være økosystemtilnærming, bl. a. gjennom etablering av miljøkvalitetsmål."*

I St. meld. nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand heter det blant annet: *"…våre nære arktiske havområder skal bevares som noen av verdens reneste og ressursutnyttelsen skal foregå innenfor rammer som sikrer at det biologiske mangfoldet opprettholdes på kort og lang sikt. Naturen skal forvaltes slik at arter som finnes naturlig sikres levedyktige bestander, og slik at variasjon i naturtyper og landskap opprettholdes og gjør det mulig å sikre det biologiske mangfoldets fortsatte utviklingsmuligheter."*

Denne målsettingen er også gitt i "Statement of Conclutions from the Intermediate Ministerial Meeting on the Integration of Fisheries and Environmental Issuses, 13-14 March 1997 in Bergen. (Fullstendig tekst finnes på Miljøverndepartementets hjemmeside)
Målsettingen fremkommer også i 1992 OSPAR Convention Annex V The Protection and Conservation of the Ecosystems and Biological Diversity of the Maritime Area (ratifisert av Norge i 2001). Article 2 sier inter alia : *" In fulfilling their obligation under the Convention to take, individually or jointly, the necessary measure to protect the maritime area against the adverse affects of human activities as to safeguard human health and to conserve maritime ecosystems."*

Arbeidsgruppa har også konsultert innstillingen fra biomangfoldutvalget. NOU 2004:28, om begrepsbruk innenfor dette temaet. Presiseringen av at hensyn til økosystemene skal ivareta deres funksjon, struktur, produktivitet og dynamikk, er hentet fra § 4 i lovutkastet. Vi henviser ellers til de andre innledende paragrafene og kapittel 4 i innstillingen *"Hva er biologisk mangfold ?"*

I St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand heter det i kap. 3.3 blant annet at Regjeringen vil: *"Utarbeide handlingsplaner i perioden 2005- 2010 for utvalgte naturtyper, artsgrupper og arter bl.a. for korallrev, tareskog og utvalgte kulturlandskapstyper som krever skjøtsel."*
Det heter også at Regjeringen vil: *"Utarbeide og iverksette en nasjonal plan for marine beskyttede områder."*

2. Menneskeskapt spredning av organismer som ikke hører naturlig hjemme i økosystemene, skal unngås [5].

Det vises til St.meld. nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand. I meldingen heter det om spredning av fremmede organismer blant annet: *"Menneskeskapt spredning av organismer som ikke hører naturlig hjemme i økosystemene, skal ikke skade eller begrense økosystemenes funksjon."* Dette videreføres i St. meld. nr. 21 (2004-2005).

I St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand heter det blant annet at Regjeringen vil; *"Utarbeide er tverrsektoriell nasjonal strategi for fremmede arter i løpet av 2005, som bl. a skal inneholde utarbeidelse av en "svarteliste" over fremmede arter som truer eller kan true økosystemer, habitater eller arter og en utredning av økonomiske konsekvenser av fremmede arter i Norge."* (Kap. 3.3)
Det vises også til IMO-konvensjonen fra 2004 om ballastvann (Ballastvannkonvensjonen).

3. Et representativt utvalg marine naturtyper skal vernes for kommende generasjoner.

Det vises til St.meld. nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand. I meldingen heter det om beskyttelse og vern av naturtyper blant annet:
"I truede naturtyper skal inngrep unngås, og i hensynskrevende naturtyper skal viktige økologiske funksjoner opprettholdes. Et representativt utvalg av norsk natur skal vernes for kommende generasjoner."
Se også pkt. 4.
I St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand videreføres denne målsettingen i kapittel 3 om bærekraftig bruk og vern av biologisk mangfold.

4. Aktiviteter i truede marine naturtyper skal unngås. Aktiviteter i særlig verdifulle områder skal foregå på en slik måte at alle økologiske funksjoner opprettholdes.

Det vises til St.meld. nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand. I meldingen heter det om beskyttelse og vern av naturtyper blant annet:

[5] Forvaltningen av bestanden av kongekrabbe øst av Nordkapp reguleres gjennom en bilateral avtale med Russland.

"I truede naturtyper skal inngrep unngås, og i hensynskrevende naturtyper skal viktige økologiske funksjoner opprettholdes. Et representativt utvalg av norsk natur skal vernes for kommende generasjoner." Se også pkt. 3.
I St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand videreføres denne målsettingen i kapittel 3 om bærekraftig bruk og vern av biologisk mangfold.

5. Truede arter skal opprettholdes på eller gjenoppbygges til livskraftige nivåer

Det vises til St.meld. nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand. I de nasjonale resultatmålene heter det blant annet:
"Utnyttelsen av ressursene i våre arktiske havområder skal ikke føre til at arter eller bestander trues eller utryddes. Bestander av arter som i dag regnes som truet eller på annen måte negativt påvirket av arealbruk, høsting og/eller forurensing skal bevares og om mulig gjenoppbygges."

I St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand heter det at Regjeringen vil: *"Utarbeide forslag til nasjonal handlingsplan for forvaltning av genetisk materiale og bevaring av genetisk variasjon."* (Kap. 2.1)

Tema – samfunnsøkonomiske mål for verdiskaping

1. Uttak av levende marine ressurser skal være basert på langsiktige forvaltningsplaner som har føre var tilnærming og tar hensyn til hele økosystemets funksjon.

Det vises til St. meld. nr. 12 (2001-2002) Rent og rikt hav. I denne meldingen varsler Regjeringen at det skal etableres en helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet og det heter blant annet:
"Det overordnede målet er å legge grunnlaget for et rent og rikt hav bl. a. gjennom å etablere rammebetingelser som gjør det mulig å balansere næringsinteressene knyttet til fiskeri, havbruk og petroleumsvirksomhet innenfor rammen av en bærekraftig utvikling."
I samme St. meld. heter det også: *"Regjeringen tar sikte på at det skal etableres helhetlige forvaltningsplaner for norske havområder som sikrer klare rammebetingelser for bruk og vern av kyst- og havområdene. Disse planene må ha bærekraftig utvikling som sentral målsetting, og forvaltningen av økosystemene må bygge på føre var-prinsippet og skje utfra respekt for naturens tålegrenser. Viktige elementer vil være økosystemtilnærming, bl. a. gjennom etablering av miljøkvalitetsmål."*

Det vises også til St. prp. nr 1 (2004-2005) Fiskeri- og kystdepartementet og departementets strategiplan (FKD) som blant annet omfatter følgende hovedmål:
"Realisering av det langsiktige avkastningspotensialet fra fiskebestandene gjennom en ansvarlig ressursforvaltning, rasjonelle beskatningsstrategier og ansvar for det biologiske mangfold." Og *"En fiskeflåte og fiskeindustri som er kapasitetstilpasset et bærekraftig ressursuttak."* Se også pkt. 2.
Målsetting med å ta hensyn til hele økosystemets funksjon (inkludere alle økosystemelementer som er tilgjengelige for undersøkelser) i utnyttelse av bestandene av torsk, lodde, sild, grønlandssel, vågekval, reke og hyse er gitt i mandat i protokollen fra 32. sesjon i den Blandede Norsk-Russiske Fiskerikommisjon
I St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand heter det i kap. 3.2 blant annet at:
"Høsting og annen bruk av levende ressurser skal ikke føre til at arter eller bestander utryddes eller trues."

2. Det skal legges til rette for et lønnsomt uttak av levende marine ressurser i et langsiktig perspektiv.

Det vises til St. prp. nr 1 (2004-2005) Fiskeri- og kystdepartementet og departementets strategiplan (FKD) som blant annet omfatter følgende hovedmål:
"Realisering av det langsiktige avkastningspotensialet fra fiskebestandene gjennom en ansvarlig ressursforvaltning, rasjonelle beskatningsstrategier og ansvar for det biologiske mangfold." Og *"En fiskeflåte og fiskeindustri som er kapasitetstilpasset et bærekraftig ressursuttak."* Se også pkt. 1.
I St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand heter det i kap. 3.2 blant annet at: *"Høsting og annen bruk av levende ressurser skal ikke føre til at arter eller bestander utryddes eller trues."*

3. Det skal legges til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv. Gjennom lete- og tildelingspolitikken skal industrien gis tilgang til riktig areal til rett tid for alle berørte interesser.

Det vises til St. meld. nr. 38 (2003-2004) Om petroleumsvirksomheten. I denne meldingen heter det blant annet at:
"Regjeringens mål er å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv."
I meldingen understrekes også viktigheten av at Regjeringen gjennom lete- og tildelingspolitikken gir industrien tilgang til de riktige arealene til rett tid.
I samme melding varsles det at Regjeringen vil gjennomføre en rekke tiltak for å realisere den langsiktige utviklingsbanen, inkludert:
"Gjenåpne for helårlig petroleumsvirksomhet i Barentshavet Syd med unntak av de kystnære områdene og de særlig verdifulle områdene rundt Bjørnøya, Tromsøflaket, iskanten og polarfronten."

4. Næringsvirksomhet i området skal innrettes på en slik måte at den i størst mulig grad bidrar til en verdiskaping og sysselsetting i regionen.

Det vises til St. meld. nr. 38 (2003-2004) Om petroleumsvirksomheten. I meldingen heter det at Barentshavet skal gjenåpnes for helårlig petroleumsvirksomhet og at i denne forbindelse skal:
"Det arbeides for at petroleumsvirksomheten i området Lofoten-Barentshavet innrettes på en slik måte at den bidrar til en verdiskaping og sysselsetting i landbasert virksomhet i regionen."

5. Virksomhet i området skal bygge på en sameksistensmodell hvor ulike næringer tilpasses hverandre og hvor næringsvirksomheten tilpasses miljøet.

Det vises til St.meld. nr. 12 (2001-2002) Rent og rikt hav. Her heter det blant annet:
"Myndighetene ønsker så langt som mulig å basere fremtidig petroleumsvirksomhet i havområdene fra Lofoten og nordover på den sameksistensmodellen som så langt har ligget til grunn for de ulike næringers felles bruk av havområdene. Det er et mål for Regjeringen at både petroleums- og fiskeressursene i disse områdene skal bidra til langsiktig verdiskaping i det norske samfunnet. Likeledes er det et mål at det skal tas hensyn til sårbare ressurser slik at det sikres at all næringsvirksomhet skjer innenfor bærekraftige rammer. Vi har lang erfaring med en god sameksistens mellom petroleumsvirksomheten og fiskerinæringen, og myndighetene legger til grunn at dette også vil være situasjonen i nye områder for petroleumsvirksomhet. I den grad det skulle oppstå situasjoner der det synes umulig å oppnå god sameksistens mellom de to næringene, vil Regjeringen vurdere opprettelse av petroleumsfrie fiskerisoner. Dette vil være sentrale elementer i den helhetlige forvaltningsplanen for Barentshavet."

Tema - forurensning

1. Operasjonelle utslipp av olje skal ikke medføre uakseptabel helse- eller miljøskade. Ved fastsettelse av akseptnivå skal det legges til grunn at miljøkvaliteten i Barentshavet skal opprettholdes.

Det vises til nasjonalt resultatmål 2 for oljeforurensning, St. meld. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand:
"Operasjonelle utslipp av olje skal ikke medføre uakseptabel helse- eller miljøskade. Risikoen for miljøskade og andre ulemper som følge av akutt forurensning skal ligge på et akseptabelt nivå." For å relatere målsettingen best mulig til forholdene i Barentshavet, og dermed operasjonalisere målsetningene, er det tilrettelagt for at miljøkvalitetsmålene skal inn.
Denne målsettingen videreføres i St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand, jfr. kap. 6 – nasjonalt resultatmål nr. 2.

2. Utslipp og bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier skal stanses eller reduseres og operasjonelle utslipp av andre stoffer skal ikke føre til redusert miljøkvalitet.

Det vises til nasjonalt resultatmål 1, 2 og 3 for helse og miljøfarlige kjemikalier i St. meld. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.

Nasjonalt resultatmål 1: *"Utslipp av enkelte miljøgifter (jf. prioritetslisten og kriteriene i tab. 8.1) skal stanses eller reduseres vesentlig innen 2000, 2005 og 2010."*
Nasjonalt resultatmål 2: *"Utslipp og bruk av kjemikalier som utgjør en alvorlig trussel mot helse og miljø skal kontinuerlig reduseres i den hensikt å stanse utslippene innen en generasjon."*
Nasjonalt resultatmål 3: *"Risiko for at bruk og utslipp av kjemikalier skal forårsake skade på helse og miljø skal reduseres vesentlig."*
For å relatere målsettingen best mulig til forholdene i Barentshavet, og dermed operasjonalisere målsetningene, er det tilrettelagt for at miljøkvalitetsmålene skal inn.

I St.meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand heter det blant annet i resultatmålene at:
"1. Utslipp av enkelte miljøgifter (jfr. prioritetslisten og kriteriene i tabell 7.1) skal stanses eller reduseres vesentlig innen 2000, 2005 og 2010. 2. Utslipp og bruk av kjemikalier som utgjør en alvorlig trussel mot helse og miljø skal kontinuerlig reduseres i den hensikt å stanse utslippene innen en generasjon (dvs. innen 2020). 3. Risiko for at utslipp og bruk av kjemikalier forårsaker skade på helse og miljø skal reduseres vesentlig." (Kap. 7.1)

3. Utslipp av radioaktive stoffer og risiko for utslipp som kan føre til forurensning av norsk miljø skal reduseres.

Det vises til St.meld. nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand, strategisk mål for radioaktiv forurensning (punkt 11.4). Det heter her:
"Norge skal bidra til å redusere utslipp og risiko for utslipp av radioaktive stoffer som kan føre til forurensning av norsk miljø… Samarbeidet med Russland skal bidra til å redusere risikoen for radioaktiv forurensning av norske land- og sjøområder for å unngå mulige konsekvenser for helse, miljø og næringsvirksomhet."
Det vises også til St. meld. nr. 12 (2001-2002) Rent og rikt hav, tiltak mot radioaktiv forurensning (punkt 3.4.2.). hvor det heter:
"Selv om nivåene av radioaktiv forurensning i norske havområder er lave og ikke utgjør noen direkte fare for miljø eller helse, er snarlige reduksjoner meget viktige. Det er usikkerhet rundt virkninger på lang sikt, og utslippene representerer et potensielt problem for markedsføringen av norsk sjømat."
St.meld. nr. 21 (2004-2005) viderefører tidligere mål: *"Norge skal bidra til å redusere utslipp og risiko for utslipp av radioaktive stoffer som kan føre til forurensning av norsk miljø."* Det står også under nasjonale resultatmål punkt 7 at *"Samarbeidet med russiske myndigheter skal bidra til å redusere risikoen for radioaktiv forurensning av norske land- og sjøområder for å unngå mulige konsekvenser for helse, miljø og næringsvirksomhet."*
I OSPAR's strategi fra 2003 for radioaktive stoffer heter det blant annet: *"…progressive and substantial reduction of discharges, … , with the ultimate aim of concentrations in the environment near background values for naturally occurring radioactive substances and close to zero for artificial radioactive substances."*
I Utenriksdepartementets Handlingsplan for atomsikkerhet og miljø for oppfølging av ST. meld. nr. 34 (1993-1994) heter det: *"Atomsikkerhetsarbeidet med Russland skal bidra til å redusere risikoen for ulykker og forurensning fra atominnstallasjoner i Nordvest-Russland…"*
I utkast til ny St. melding om nordområdene vil det bli tatt inn noen punkter som henviser til dette men disse er foreløpig ikke ferdig utarbeidet.

Begrunnelse:
Ikke bare utslipp av, men også risikoen for utslipp bør inngå som målsetning i Forvaltningsplanen. Alle dokumentene ovenfor legger vekt på å redusere faren knyttet til håndtering av kjernefysisk materiale og atomavfall i Nordvest-Russland. Blant annet bør man styrke sikkerheten ved drift av kjernekraftverk og ved transport av slikt materiale.

4. Skade på naturmiljø forårsaket av avfall skal reduseres.

Det vises til strategisk mål for avfall fra St. meld.25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand. Strategisk mål er:
"*Det er et mål å sørge for at skadene fra avfall på mennesker og naturmiljø blir så små som mulig…*".
Målsetningen er bearbeidet for å tilpasses Barentshavet og spesielt Svalbard. Denne målsettingen er videreført i St. meld. nr. 21 (2004-2005).

5. Det skal ikke være utslipp til sjø fra boring – med unntak for borekaks fra topphull [6]. Det skal heller ikke være utslipp av produsert vann fra petroleumsvirksomhet ved normal drift.

Det vises til St. meld. 38 (2003-2004) "Om petroleumsvirksomheten". Det heter her at:
"Regjeringen har satt som en forutsetning for videre aktivitet i Barentshavet at det ikke skal være utslipp til sjø av produsert vann, borekaks eller boreslam under normal drift." Med normal drift menes all planlagt virksomhet, inkludert letevirksomhet. Forutsetningen er et tillegg til allerede gjeldende krav på norsk sokkel og er dermed operasjonalisert for Barentshavet.
I St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand er det i kap. 6.7 gitt særskilte forutsetninger for petroleumsvirksomhet i Barentshavet:
"For utslipp til sjø under normal drift gjelder: - Ingen utslipp av borekaks og borevæske. Borekaks fra topphull kan normalt slippes ut under forutsetning av at utslippet ikke inneholder stoffer med uakseptable miljøegenskaper og kun i områder hvor potensialet for skade på sårbare miljøkomponenter vurderes som lavt. – Ingen utslipp av produsert vann. Maksimum 5 prosent av det produserte vannet kan ved driftsavvik slippes ut under forutsetning av at det renses før utslipp. – Ingen utslipp til sjø fra brønntesting."

Tema – miljørisiko – akutt forurensning

Styringsgruppa drøfter mulige akseptkriterier for dette tema-området. Miljøverndepartementet gitt dette oppdraget til DNV for utredning. På denne bakgrunn har ikke arbeidsgruppa for forvaltningsmål foreslått endringer innenfor dette temaet.

1. Virksomhet i området skal drives innenfor et høyt sikkerhetsnivå.

Det vises til St. meld. nr. 38 (2003-2004) Om petroleumsvirksomheten hvor det blant annet heter:
"Ved utarbeidelse av stortingsmeldingen legger Olje og energidepartementet til grunn at opprettholdelse og videreutvikling av et forsvarlig nivå for helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten er sentrale forutsetninger for fortsatt bærekraftig utvikling i petroleumsvirksomheten. Et forsvarlig sikkerhetsnivå er også en sentral forutsetning for petroleumsvirksomhet i miljøsårbare områder. Regjeringen vil derfor at petroleumssektoren fortsatt skal være en foregangsnæring på HMS området."

"De viktigste forholdene som skiller Barentshavet fra Nordsjøen, er temperatur og ising, bølger, tåke, snø og plutselige værforandringer. I tillegg har man langt flere lokale værfenomener i Barentshavet enn i Nordsjøen, med bl.a. mindre romlig utstrekning på mange polare lavtrykk. Mangelfullt datagrunnlag og mindre pålitelig værvarsling vil kreve mer omfattende sikkerhets og beredskapstiltak for å oppfylle HMS regelverket og dermed oppnå samme sikkerhetsnivå som lenger sør."

"For konkret virksomhet må en gjøre en spesifikk risikovurdering av mulige utilsiktede oljeutslipp i forhold til tilstedeværende sårbare naturressurser, annen næringsvirksomhet og andre lokale forhold. Basert på dette vil regelverket kreve tilpassede sikkerhets og beredskapstiltak for å sikre et tilfredsstillende risikonivå."

2. Skipstrafikk i området skal reguleres slik at faren for akutt forurensning minimeres.

Det vises til St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand hvor det blant annet heter:
"Den økte sjøtransporten i nordområdene har ført til økt fokus på sjøsikkerhet og oljevernberedskap i området. I 2003 startet Fiskeri- og kystdepartementet et samarbeid med det russiske Transportministeriet for å bedre sjøsikkerheten og videreutvikle oljevernberedskapen i Barentsregionen."
"Utvikle sikkerhetsmessige virkemidler for sjøtransporten slik at risikoen for ulykker blir minst mulig"

[6] Borekaks fra topphull kan normalt slippes ut under forutsetning av at utslippet ikke innholder stoffer med uakseptable miljøegenskaper og kun i områder hvor potensialet for skade på sårbare miljøkomponenter vurderes som lavt (jfr. St. meld. nr. 21 (2004-2005) kap. 6.3.1).

3. Oljevernberedskapen skal styrkes i takt med endringer i virksomheten i området.

Det vises til St. meld. nr. 38 (2003-2004) Om petroleumsvirksomheten hvor det blant annet heter:
"Oljevernberedskapen og arbeidet for å redusere risikoen knyttet til eksport av petroleum med skip i området Lofoten Barentshavet styrkes."
"Barentshavet byr på en rekke utfordringer knyttet til oljevern som mørke, ising m.v. Regjeringen legger til grunn at gode løsninger for å takle disse utfordringene er på plass innen det er aktuelt med utbygging a v felt i Barentshavet. OED vil samarbeide med andre relevante myndigheter for å utarbeide strenge krav til virksomheten."
I St.meld.nr. 38 (2003-2004) om petroleumsvirksomheten, kap. 3.2 (side 30) – andre kulepunkt, står det at Regjeringen vil:
"Vesentlig styrke oljevernberedskapen i området Lofoten-Barentshavet."
I St.meld. nr. 14 (2004-2005) om sjøsikkerhet og oljevernberedskap heter det blant annet om statens beredskap(oljeverndepoter) i kap. 6.2.5.:
"Regjeringen vil vurdere løpende å styrke depotene i takt med økende trafikk og økt miljørisiko. I 2005 vil oppgradering av hoveddepotene starte."
I kap. 6.4. om tiltak for å forebygge og begrense akutt forurensning, heter det blant annet:
"Det skal være tilfredsstilende slepebåtberedskap i Nord-Norge. Regjeringen vil foreta en ny vurdering av slepebåtberedskapen i løpet av 2005 for å nærmere vurdere forhold relatert til etableringen av private ressurser knyttet til Snøhvit-feltet, terminalen på Melkøya og petroleumsaktiviteten i Barentshavet. Dette vil gi nødvendig grunnlag for å vurdere slepebåtberedskapen i Nord-Norge fra 2006."
ULB arbeidet har vist at enkelte geografiske områder har et større konsekvenspotensial og således utsettes for en større risiko enn andre områder gitt en tilsvarende virksomhetsutøvelse dersom ikke særskilte tiltak gjennomføres. Gjeldende sikkerhetsregelverk vil imidlertid kreve mer omfattende forebyggende og beredskapstiltak i disse områdene.

4. Atomberedskapen skal dimensjoneres for alle uønskede hendelser som kan påvirke området.

Det vises til St.meld. nr. 17 (2001-2002), Samfunnssikkerhet, hvor det blant annet heter:
"Det er et overordnet mål at vi skal ha en høy atomulykkesberedskap som innebærer at landets innbyggere skal føle seg trygge på at det blir gjort det som er mulig for både å forebygge ulykker og minimalisere skadene dersom en ulykke skulle inntreffe."
I St.meld. nr. 39 (2003-2004), Samfunnssikkerhet og sivilt-militært samarbeid heter det blant annet:
"Arbeidet med å oppdatere beredskapsplanene knyttet til anløpshavnene i forhold til det nye trusselbildet er påbegynt og skal prioriteres".
I Utenriksdepartementets Handlingsplan for atomsikkerhet og miljø for oppfølging av St.meld. nr. 34 (1993-94) heter det blant annet:
"Regjeringen har som mål å ha et beredskapsapparat som kan håndtere hendelser og ulykker."
I St.meld. nr. 21 boks 10.7 heter det at:
"Samarbeidet med russiske myndigheter skal bidra til å redusere risikoen for radioaktiv forurensning av norske land- og sjøområder for å unngå mulige konsekvenser for helse, miljø og næringsvirksomhet."

Tema – kulturminne

1. Virksomheten i området skal ikke medføre at mangfoldet av kulturminner og kulturmiljøer reduseres. Kulturminnehensynene skal i størst mulig grad avklares forut for tiltak. Et representativt utvalg av kulturminner skal tas vare på i et langsiktig perspektiv..

Dette målet har sitt utspring i St. meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand, hvor det blant annet heter at:
"Mangfoldet av kulturminner og kulturmiljøer skal forvaltes og tas vare på som bruksressurser som grunnlag for kunnskap, opplevelse og verdiskaping. Et representativt utvalg av kulturminner skal tas vare på i et langsiktig perspektiv."

4. FORVALTNINGSMÅLENE RELATERT TIL PÅGÅENDE AKTIVITET I FORVALTNINGSOMRÅDET

Arbeidsgruppa har foretatt en gjennomgang av målene på nivå 3. Så langt vi kan se er målene nå relatert til eksisterende eller planlagt aktivitet innenfor planområdet, i tråd med konseptnotatet (Notat MD – "Konsept helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet" datert 23.08.2004) og mandatet og videre retningslinjer fra styringsgruppen.

5. TIDFESTING AV FORVALTNINGSMÅL

Arbeidsgruppa har gått gjennom forvaltningsmålene på nivå 3 med henblikk på å eventuelt tidfeste målene. Arbeidsgruppa har som hovedregel lagt målformuleringene på et generelt nivå og bevisst unngått en tiltaksretting av målene. Dette i tråd med føringer fra styringsgruppa (jfr referat fra styringsgruppa – januar 2005).
En tidfesting av målsettinger egner seg best der målsettingene beskriver en ønsket tilstand eller er helt eller delvis tiltaksrettet. Utfra dette har det vært vanskelig å tidfeste mange av målene. De målene som har latt seg tidfeste er omtalt i dokumentet. Kommer som påfølgende undertekst etter foreslåtte mål.

På grunn av tidsaspekt har det ikke vært mulig å sammenholde forvaltningsmål og tidsfesting med arbeidet med miljøkvalitetsmål.